

els següents: un 68'6 % paga menys de 100 lliures; un 17'3 % paguen entre 100 i 300 ll. i un 13'9 % paguen més de 300 ll. Encara es pot afinar més si diem que 52 contribuïdors paguen menys de 50 ll., 27 entre 50 i 99 ll., 10 entre 100 i 149 ll., 8 entre 150 i 199 ll., 1 entre 200 i 249 ll., 1 entre 250 i 299 ll., 4 entre 300 i 349 ll., 8 entre 350 i 399 ll., 1 de 425 ll., 1 de 562 ll., 1 de 645 ll. i un de 1.180 ll.

En quant als majors contribuïdors, es pot comprovar com es tracta ja de les mateixes grans propietats que han arribat, en bona part, al nostre temps, aquestes eren:

Brustenga	paga	1.180 lliures
Molí d'en Vendrell	»	645 »
Burguès	»	562 »
Maspons de la Vall	»	426 »
Maspons del Rieral	»	396 »
Farell	»	389 »
Cabot	»	388 »
Rosàs	»	384 »
Feu	»	355 »
Puig de la Vall	»	354 »

Bastant més complicat és quantificar les terres dedicades a cadascun dels conreus; suposa un treball més acurat que algun dia farem. Observem però que hi ha un domini de la terra «campa» dedicada a sembradura, els cereals ocupaven bona part de la producció. No s'especifica de quins cereals es tractava però es coneix per altre documentació que sobre tot era blat, encara que la civada i l'ordi anaven en augment.

Cal tenir present que una part considerable de les terres de conreu apareixen com a erms i això és degut a la necessitat que encara hi havia de deixar durant un temps les terres en repòs, en guaret, per tal que es refessin, ja que la rotació de conreus, si bé s'utilitzava, no havia assolit prou generalització com per a poder prescindir de l'antic mètode.

Després dels cereals i terres ermes apareix també com a important el bosc, les oliveres, els fruiters, els horts i la vinya. D'aquest últim conreu se n'ha de fer un cas especial ja que la seva expansió, a Catalunya en general, fou un signe de canvi en l'evolució agrícola. Pel que fa a Santa Eulàlia la vinya no té encara en aquesta època un paper massa destacat, tot i que pràcticament apareixi en cadascuna de les declaracions (dins de les propietats més importants es troben proporcions de cinc q. de vinya entre 240, o de 2 q. entre 164 o màxim de 13 q. entre 140 que és el cas de can Burguès).

Finalment en el cadastre, tal com ja hem dit, apareix també el que es paga per les cases, pel bestiar, per les rendes que es reben, pels molins i pel que pròpiament és el Cadastre Personal en relació al preu dels possibles jornals que es fan al llarg de l'any. El cobrava un 8'5 % sobre un salari mitjà de tres rals (una lliura equivalia a 12 rals) i 100 o 180 dies l'any productius, depèn de si es tractava de propietaris o de jornal·lers (els nobles n'eren exempts).

Aquesta va ser doncs una de les grans innovacions que el primer rei borbó Fel·lip V.^è va portar a Catalunya. Malgrat la novetat i l'aversion lògica a un impost sembla que no va ser massa carregós, tenint present que a partir dels anys 30 del segle XVIII es produí un creixement econòmic important a tot el Principat. El funcionament normalitzat, però, del cadastre no treu que una de les principals tasques que hom ha de plantejar-se abans d'utilitzar-lo com a document històric és la de veure les ocultacions que s'hi han comès, ja que són de certa importància. Per això el refrany és el refrany: «feta la llei, feta la trampa».

Jaume Danti i Riu